

WAT OVERZETTEN

GEWONE PAD

De gewone pad (*Bufo bufo*) doet zijn naam eer aan en is in vrijwel geheel Nederland een algemene verschijning, met uitzondering van enkele Waddeneilanden. Hij is weinig kieskeurig wat zijn biotoop betreft. De gewone pad komt voor in tal van watertypen, zoals poelen, sloten, meren en vennen.

Waterplanten zijn van belang en dienen als eiafzetplek en schuilplaats voor larven en volwassen dieren. Voor een geschikt landbiotoop is de aanwezigheid van bosjes, overhoekjes en ruigten in het landschap van belang. Gewone padden zijn als één van de weinige amfibieën in Nederland goed bestand tegen hoge dichtheden vis. Zowel larven als adulten scheiden gifstoffen af via de huid, waardoor ze door roofdieren vaak gemeden worden. De gewone padden leggen hun eieren in snoeren, deze worden gewikkeld rond takken of water- en oeverplanten.

Kenmerken van de gewone pad:

- droge wrattige huid
- parotoïde klieren aanwezig
- iris is roodbruin tot donkergeel
- geen gele rugstreep
- kleurvariatie is groot, maar geen groene lichaamskleur

GROENE KIKKER (COMPLEX)

Groene kikkers (*Rana esculenta* synklepton) komen in heel Nederland voor. Het zijn echte waterkikkers die vrijwel het hele jaar in en rondom het water te vinden zijn.

De groene kikker is niet één soort maar een complex: Het groene kikker complex bestaat uit de twee soorten: [meerkikker](#) (grote groene kikker) en [poelkikker](#) (kleine groene kikker) die als ze paren hybriden kunnen vormen: de [bastaardkikker](#) (middelste groene kikker). In de natuur kunnen hybriden zich vaak niet voortplanten. Uniek is dat middelste groene kikkers dat wel kunnen. Ze bezitten twee sets chromosomen (één van de meerkikker en één van de poelkikker) waarvan ze er één gebruiken om te paren met een meerkikker of een poelkikker. Als een bastaardkikker paart met een meerkikker zal hij zijn eigen set poelkikker chromosomen gebruiken, paart hij met een poelkikker dan gebruikt hij zijn set meerkikker chromosomen. Op deze manier komen er altijd nieuwe bastaardkikkers uit de voortplanting en houdt de 'hybride soort' zich in stand.

Kenmerken:

- De ogen staan dicht bij elkaar vrij hoog op de kop
- Ruimte tussen oogbollen = hooguit de helft van de breedte van het bovenste ooglid
- Bijna altijd is er een groene rugstreep aanwezig

ZIE VOOR DE KENMERKEN VAN DE 3 SOORTEN DE BESCHRIJVINGEN HIERONDER

MEERKIKKER

Meerkikkers komen voornamelijk voor in het westen en noorden van Nederland. Het is een zon- en warmteminnende soort die een voorkeur heeft voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone hiervan moet bij voorkeur goed begroeid zijn en het water is vaak vrij omvangrijk of maakt deel uit van een groter complex van wateren. De meerkikker prefereert rijk begroeide laaglandwateren met een neutrale of zwak-basische pH in een waterrijke omgeving, zoals bijvoorbeeld polders en rivierdalen.

Kenmerken van de meerkikker:

- lengte tot 9,5 cm
- metatarsusknobbel is klein en laag
- asymetrische metatarsusknobbel
- kwaakblazen crème of grijs
- achterpoten opvallend lang (het hielgewricht komt voorbij het oog en vaak zelfs voorbij de snuit)

BASTAARDKIKKER

De bastaardkikker komt algemeen voor in vrijwel heel Nederland. Het is een zon- en warmteminnende soort die een voorkeur heeft voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone hiervan moet bij voorkeur goed begroeid zijn en het water is vaak vrij omvangrijk of maakt deel uit van een groter complex van wateren. De bastaardkikker is weinig kieskeurig en komt in allerlei soorten biotopen voor.

Kenmerken van de bastaardkikker:

- lengte tot 8,5 cm
- metatarsusknobbel is middel hoog
- asymetrische metatarsusknobbel met hoogste punt in de richting van de teen
- achterpoten middel lang (het hielgewricht komt tot aan de neuspunt)

POELKIKKER

De poelkikker komt in Nederland vooral in het Oosten en Zuiden voor. Het is een zon- en warmteminnende soort die een voorkeur heeft voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone hiervan moet bij voorkeur goed begroeid zijn en het water is vaak vrij omvangrijk of maakt deel uit van een groter complex van wateren. De Poelkikker is een kritische soort die houdt van voedselarm, schoon water. Ze hebben een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden, in vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, en in uiterwaarden. Poelkikkers overwinteren meestal op het land en niet in het water.

Kenmerken van de poelkikker:

- lengte tot 8,5 cm
- metatarsusknobbel is groot en hoog
- symetrische (halve cirkel) metatarsusknobbel
- mannetjes in paringstijd witte of roze kwaakblazen
- mannetjes in paringstijd gele kop
- achterpoten opvallend kort (het hielgewricht komt hooguit tot het oog)

BRUINE KIKKER

De bruine kikker komt voor in tal van watertypen, mits deze zonbeschenen, ondiepe oeverzones bevatten. Deze oeverzones zijn belangrijk voor de voortplanting. De bruine kikker kan worden aangetroffen tot in stedelijke gebieden en behoort tot de meest algemeen voorkomende amfibieënsoorten in Nederland.

Na de gewone pad is het de meest aangetroffen soort bij overzetacties! Voor een goed landbiotoop is de aanwezigheid van bosjes en ruigten in een kleinschalig landschap van groot belang. De eiklompjes worden in maart afgezet, vaak met enkele tientallen klompjes tegelijk op slechts enkele vierkante meters. De mannetjes van de bruine kikkers maken daarbij een zacht, brommend geluid. Na de voortplanting gaan de volwassen dieren al weer snel het land op. Bruine kikkers overwinteren zowel op het land als in het water.

Kenmerken van de bruine kikker:

- metatarsusknobbel zacht en klein (zit op de hiel)
- snuit relatief hoog en rond
- zwart of donker "masker" achter het oog (over het trommelvlies)
- zelden een lichte lengtestreep midden over de rug
- kleur zeer variabel maar nooit echt fel groene tinten
- tot 9 cm

KLEINE WATERSALAMANDER

De kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) is de meest algemene salamander in Nederland. De soort komt nog veelvuldig voor in sloten en poelen, mits deze maar niet al te veel vis bevatten. Hij stelt weinig eisen aan zijn biotoop. Hij komt zowel voor in stadstuinen als in kleinschalige cultuurlandschappen en bos- en heidegebieden. Het voortplantingsbiotoop bestaat uit allerlei soorten ondiep stilstaand en zwak stromend water die niet al te groot of beschaduwd zijn en wat onderwatervegetatie bevatten. De paartijd loopt vanaf eind maart tot juni, waarbij de piek in april en begin mei ligt. Het vrouwtje legt 100 tot 350 eieren die ze stuk voor stuk afzet aan waterplanten.

Kenmerken van de kleine watersalamander:

- rug leemkleurig tot donker grijsbruin
- relatief smalle kop
- rugkam mannetje gegolfd en doorlopend in staartkam
- mannetje: buik lichtgeel / oranjegeel met ronde zwarte vlekken
- vrouwtje: buik lichtgeel met langwerpige, oranje streep
- staart van het mannetje heeft in het water aan onderzijde een oranjerode en blauwe zoom
- tot ca. 11 cm lang